

Üstad "Mecmuu, mânevî tevatür gibi bir mu'cize-i mutlakanın tahakkukunu gösteriyorlar." diyor. Bazıları ise "Hadislerdeki mucize rivayetlerinin toplamı bile tevatür olamaz." diyorlar, bu doğru mudur?

Hiz. Peygamberin (asm), bizzat Kur'an'da sabit olan Bedir savaşında **bir avuç çakıl taşları eline alıp atarak düşmanı hezimete uğratması** (*Enfal, 8/17*), **ayı ikiye bölmesi** (*inşikak-ı kamer*) mucizesi (*Kamer, 54/1*) ve **eşlerinden birine gaibten haber vermesi** (*Tahrim, 66/3*) gibi mucizelerinin varlığı, bu hadisten maksadın, Hiz. Peygamber (asm)'in Kur'an'dan başka bir mucizesinin olmadığı görüşünü kesin olarak çürütmektedir.

Buhari, Müslim gibi, **sahih hadis kaynaklarında onlarca mucizeye yer verilmesi** de, Hiz. Peygamberin Kur'an'dan başka mucizesinin olmadığı yolundaki anlayışın yanlış olduğunu pekiştirmektedir.

Doğru bilgi kaynaklarından birinin **"sadık haber/mütevâtir haber"** olduğu alimlerin ittifakıyla kabul gören bir kuraldır. Bu açıdan bakıldığında, rahatlıkla denilebilir ki, Hiz. Peygamber (asm)'in mucizelerinden bazıları mütevâtir haberlerle/kesin bilgilerle sabittir.

Örneğin, **"Haninü'l-ciz"** (*Hiz. Peygambere minber yapılıncaya daha önce kendisine dayanarak hutbe okuduğu kuru hurma kütüğü'nün bu ayrılıktan ötürü ağlaması*), **Ay'ın Efendimiz (asm)'in bir işaretiyle ikiye ayrılması**, Hudeybiye seferi esnasında susuz kalan orduya su içirmesi ve diğer ihtiyaçlarını gidermek üzere **parmaklarından yeteri kadar suyun akması, çok az bir yemekten yüzden fazla insanları doyurması** gibi mucizelerle ilgili haberler, alimler tarafından mütevâtir olarak kabul edilmiştir. (*bk. el-Kettanî, Nazmu'l-Mütenasir mine'l-hadisi'l-mütevâtir, 221-225*)

Soruda geçen konuyu daha iyi anlamak için Üstad Bediüzzaman'ın kendi açıklamalarını vermeyi uygun görüyoruz:

"Naklolunan haberler, eğer tevatür suretinde olsa, kat'îdir.

"Tevatür iki kısımdır: Biri sarih tevatür, biri mânevî tevatürdür. Mânevî tevatür de iki kısımdır."

"Biri sükûtîdir. Yani, sükût ile kabul gösterilmiş. Meselâ, bir cemaat içinde bir adam, o cemaatin nazarı altında bir hâdiseyi haber verse, cemaat onu tekzip etmezse, sükûtla mukabele etse, kabul etmiş gibi olur. Hususan, haber verdiği hâdisede cemaat onunla alâkadar

---

olsa, hem tenkide müheyyâ ve hatayı kabul etmez ve yalanı çok çirkin görür bir cemaat olsa, elbette onun sükûtu o hâdisenin vukuuna kuvvetli delâlet eder."

"İkinci kısım tevatür-ü mânevî şudur ki: Bir hâdisenin vukuuna, meselâ 'Bir kıyye taam, iki yüz adamı tok etmiş.' denilse, fakat onu haber verenler ayrı ayrı surette haber veriyor. Biri bir çeşit, biri başka bir surette, diğeri başka bir şekilde beyan eder. Fakat umumen, aynı hâdisenin vukuuna müttefikler. İşte, mutlak hâdisenin vukuu, mütevatir-i bilmânâdır, kat'îdir. İhtilâf-ı suret ise zarar vermez."

"Hem bazan olur ki, haber-i vahid, bazı şerâit dahilinde tevatür gibi kat'iyeti ifade eder. Hem bazan olur ki, haber-i vahid, haricî emarelerle kat'iyeti ifade eder."

"İşte, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmdan bize naklolunan mu'cizâtı ve delâil-i nübüvveti, kısm-ı âzamı tevatürledir: ya sarihî, ya mânevî, ya sükûtî. Ve bir kısmı, çendan haber-i vahidledir. Fakat öyle şerâit dahilinde, nakkad-ı muhaddisîn nazarında kabule şayan olduktan sonra, tevatür gibi kat'iyeti ifade etmek lâzım gelir."(1)

(1) bk. [Mektubat, On Dokuzuncu Mektup, Dördüncü Nükteli İşaret.](#)